

PATVIRTINTA

Kupiškio rajono vietos veiklos grupės
valdybos

2013 m. lapkričio 13 d.

posėdžio protokolu Nr. VA-13/08

**SPECIALIOSIOS TAISYKLĖS PAREIŠKĖJAMS, TEIKIANTIEMS VIETOS PROJEKTŲ
PARAIŠKAS PAGAL VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS
„KUPIŠKIO RAJONO INTEGRUOTA 2007-2013 M. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA
GYVENIMO KOKYBEI KAIME GERINTI“**

**I PRIORITETO „KAIMO GYVENVIEČIŲ VIEŠOSIOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRA IR
KONKURENCINGUMO STIPRINIMAS“
PRIEMONĖ „KAIMŲ ATNAUJINIMAS IR PLĖTRA“**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Specialiosios taisyklės pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją (toliau – Taisyklės) skirtos pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas Kupiškio rajono vietos plėtros strategijai (toliau – strategija) „*Kupiškio rajono integruota 2007-2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti*“ įgyvendinti.
2. Šios Taisyklės parengtos vadovaujantis Vietos plėtros strategijų, įgyvendinamų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“, administravimo taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. spalio 28 d. įsakymu Nr. 3D-578 (Žin., 2008, Nr. 126-4817; 2012, Nr. 101-5162) (toliau – VPS administravimo taisyklės), Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Kaimo atnaujinimas ir plėtra“ įgyvendinimo (LEADER metodu) taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2009 m. sausio 6 d. Nr. 3D-6 (Žin., 2009, Nr. 3-57; 2011, Nr. 12-550) ir Bendrosiomis taisyklėmis pareiškėjams, teikiantiems vietos projektų paraiškas pagal vietos plėtros strategiją, patvirtintomis *Kupiškio rajono vietos veiklos grupės valdybos* 2013 m. lapkričio 13d. posėdžio protokolu Nr. VA-13/08 (toliau – Bendrosios taisyklės).

II. SUTRUMPINIMAI IR SĄVOKOS

3. Taisyklėse vartojami sutrumpinimai ir sąvokos:

Agentūra – Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

Agentūros TERPAS – Agentūros Kaimo plėtros ir žuvininkystės programų departamento teritorinis paramos administravimo skyrius.

Bendrosios išlaidos – atlyginimas inžinieriams, architektams, konsultantams ir ekspertams, konsultuojantiems techniniais, technologiniais, ekonominiais ir organizaciniais projekto paraiškos, verslo plano rengimo ir (arba) įgyvendinimo klausimais, kai tokios paslaugos nėra tęstinė ar periodinė veikla, susijusi su pareiškėjo įprastine veikla ir išlaidomis, taip pat statinio projekto rengimo (įskaitant ekspertizę, statinio statybos sklypo inžinerinių tinklų ir susisiekimo komunikacijų trasų inžinerinių, geodezinių, topografinių tyrinėjimų dokumentų) išlaidos, nekilnojamojo daikto įregistravimo ar duomenų apie nekilnojamąjį daiktą, į kurį investuojama įgyvendinant vietos projektą, atnaujinimo Nekilnojamojo turto registre išlaidos, projekto techninio tyrimo, patentų ir licencijų, statybos leidimo įsigijimo išlaidos, intelektinė veikla.

Didžiausiasis įkainis – įkainis, nustatytas vadovaujantis Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. 3D-330 (Žin., 2007, Nr. 78-3158; 2008, Nr. 122-4638), pagal kurį apskaičiuojama didžiausia mokėtina paramos suma. Didžiausiasis įkainis nustatomas litais be pridėtinės vertės mokesčio.

ES – Europos Sąjunga.

EŽŪFKP – Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai.

Kaimo bendruomenė – kaimo vietovės gyventojai, susieti bendrais gyvenimo kaimynystėje poreikiais ir interesais. Kaimo bendruomenė, siekianti gauti finansinę paramą, turi Lietuvos Respublikos asociacijų įstatymo (Žin., 2004, Nr. 25-745) arba Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymo (Žin., 1996, Nr. 68-1633; 2004, Nr. 25-752) nustatyta tvarka įsteigti bendruomeninę organizaciją, kurios paskirtis – per iniciatyvas įgyvendinti viešuosius interesus, susijusius su gyvenimu kaimynystėje.

Kaimo vietovė – kaimas, miestelis ar miestas, kurio gyventojų skaičius neviršija šešių tūkstančių.

Lėšos vietos projektui įgyvendinti – pagal vietos projekto vykdymo sutartį vietos projektui įgyvendinti skiriamos lėšos iš paramos vietos plėtros strategijai įgyvendinti.

Ministerija – Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija.

Neplaninė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje įtarus, kad pareiškėjo arba vietos projekto vykdytojo teikiama informacija yra netikslė, neišsami ar klaidinanti.

Planinė vietos projekto įgyvendinimo patikra vietoje – vietos plėtros strategijos vykdytojo nustatyta tvarka paskirtų atsakingų asmenų ir (arba) Agentūros atliekamas vietos projekto paraiškos, vietos projekto vykdytojo mokėjimo prašymo, vietos projekto įgyvendinimo ataskaitos duomenų ir dokumentų patikrinimas vietos projekto įgyvendinimo vietoje.

Programa – Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programa.

Vietos plėtros strategija (toliau – strategija) – dokumentas, kuriame pateikta vietos veiklos grupės teritorijos socialinės ir ekonominės situacijos ir gyventojų poreikių analizė, misija, kaimo vietovių plėtros vizija, prioritetai, tikslai, jų įgyvendinimo priemonės, veiklos sritys ir rekomenduojami veiksmai naudojant vietovės išteklius, viešąją paramą ir telkiant vietos veiklos grupės, kaimo bendruomenių ir kitų kaimo gyventojų pastangas.

Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo laikotarpis (toliau – strategijos įgyvendinimo laikotarpis) – laikotarpis nuo paraiškos įgyvendinti strategiją užregistravimo Agentūroje dienos iki paskutinio mokėjimo prašymo pateikimo Agentūrai dienos, bet ne vėliau kaip iki 2015 m. birželio 30 d.

Vietos plėtros strategijos vykdytojas (toliau – strategijos vykdytojas) – vietos veiklos grupė, kuri, pateikusi paraišką įgyvendinti strategiją, gauna arba yra gavusi paramą strategijai įgyvendinti.

Vietos projektas – pareiškėjo vietos veiklos grupei teikiamas, strategiją atitinkantis verslo planas ir (arba) vietos projekto paraiška, kuriuose nurodomi planuojamos veiklos tikslai, uždaviniai ir pagrindžiamos jiems įgyvendinti reikalingos išlaidos.

Vietos projekto paraiška – vietos plėtros strategijos vykdytojo parengtas dokumentas, kurį turi užpildyti ir strategijos vykdytojui pateikti pareiškėjas, siekiantis gauti lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Vietos projekto vykdymo sutartis (2 priedas) – lėšų vietos projektui, įgyvendinamam pagal vietos plėtros strategiją, skyrimo trišalė sutartis, kuria nustatomos lėšų šiam projektui įgyvendinti išmokėjimo ir vietos projekto vykdymo sąlygos. Vietos projekto vykdymo sutarties šalys – strategijos vykdytojas, vietos projekto vykdytojas ir Agentūra.

Vietos projekto vykdytojas – pareiškėjas, kuris pateikęs vietos projekto paraišką gauna arba yra gavęs lėšų vietos projektui įgyvendinti.

Vietos veiklos grupė – ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, kurio valdymo organas, turintis sprendimų priėmimo teisę, atstovauja įvairių vietos veiklos grupės teritorijos gyventojų interesams, t. y. ne mažiau kaip 50 proc. valdymo organo narių sudaro socialinių ir kitų partnerių, taip pat jų asociacijų atstovai, iki 25 proc. – verslo atstovai ir iki 25 proc. – vietos valdžios atstovai.

Vietos veiklos grupės teritorija – kaimo vietovė, kurios gyventojų skaičius yra nuo 5 tūkst. iki 150 tūkst., įskaitant mažus miestelius, taip pat miestus, kurių gyventojų skaičius neviršija 6 tūkst. ir kurioje gyvenančių ir (arba) veikiančių asmenų interesams tenkinti įsteigta vietos veiklos grupė.

4. Kitos šiose Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Programa, VPS administravimo taisyklės, III krypties priemonių įgyvendinimo taisyklės, Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (Žin., 2007, Nr. 41-1562; 2009, Nr. 21-834; 2012 Nr. 18-830), ir kiti teisės aktai.

III. INFORMACIJA APIE STRATEGIJĄ

5. Kviečiama teikti vietos projektų paraiškas pagal strategiją „**Kupškio rajono integruota 2007-2013 m. vietos plėtros strategija gyvenimo kokybei kaime gerinti**“, kurios prioritetai, pagrindiniai tikslai ir uždaviniai, remiamos priemonės, veiklos yra šios:

I Prioritetas. Kaimo gyvenviečių viešosios infrastruktūros plėtra ir konkurencingumo stiprinimas.

Tikslas. Gražinti kaimo gyvenvietes atnaujinant ir gerinant viešąją infrastruktūrą, sutvarkyti ar naujai įrengti aktyvaus poilsio ir rekreacines zonas išsaugant gamtos ir kultūros paveldą, kurti patrauklią kaimo gyvenamąją aplinką ne tik išsaugoti liekamąją, bet ir sukurti pridėtinę gyvenamosios vietovės vertę.

Uždaviniai:

- Gerinti komunalinių paslaugų kokybę ir kaimo gyvenviečių būklę.
- Sudaryti sąlygas sveikos gyvensenos skatinimui ir aplinkosaugai gerinti.
- Didinti kaimo vietovių patrauklumą ir kurti palankias turizmo ir verslo prielaidas.
- Stiprinti atokių gyvenviečių konkurencingumą.
- Skatinti vietos gyventojus veikti novatoriškai ir vertinti vietos išteklius.

1. 1. Priemonė. Kaimų atnaujinimas ir plėtra.

Tikslas: remti įvairius gyventojų poreikius atitinkančios viešosios infrastruktūros kūrimą ir paslaugų kokybės gerinimą, gražinant kaimo gyvenvietes, išsaugant gamtos ir kultūros paveldą bei sudarant sąlygas aktyviam ir kultūringam poilsiui.

Veiklos sritis: **Inžinerinių komunikacijų ir viešosios infrastruktūros gerinimas.**

Pagal priemonę remiama:

5.1. viešosios infrastruktūros sutvarkymas, sukūrimas:

5.1.1. viešųjų erdvių sutvarkymas, sukūrimas, kultūrinio kraštovaizdžio komponentų išsaugojimas ir atnaujinimas, privažiuojamųjų kelių, gyvenvietės ribose esančių vietinės reikšmės viešųjų gatvių ar jų atkarpų, priklausančių savivaldybei, ir (arba) prie viešosios paskirties ar kitų kaimo vietai svarbių pastatų ir (arba) statinių, rekreacinių zonų – transporto priemonėms privažiuoti ir (ar) pastatyti skirtos infrastruktūros sutvarkymas, sukūrimas;

5.1.2. drenažo sistemų įrengimas, atnaujinimas, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įrengimas, atnaujinimas;

5.1.3. vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemų įrengimas, atnaujinimas.

Pagal Priemonę neremiama:

1. investicijos, remiamos iš kitų ES fondų ar bet kurios kitos nacionalinės programos (pvz.: hipodromų įrengimas ir plėtra, kempingų įrengimas ir kt.), investicijos, atliktos nesilaikant Programos Priemonės aprašyme nustatytų takoskyrų su kitomis ES finansavimo priemonėmis, investicijos, remiamos iš ES finansinės priemonės lėšų, žuvininkystės regionų plėtros strategijose numatyti įgyvendinti projektai ar jų dalys (etapai);

2. pagal kitas Programos priemones remiamos veiklos sritys, pvz., žemės ūkio vandentvarka, miškų infrastruktūros gerinimas (priėjimo prie miško žemės gerinimas, privačiuose miškuose įrengiant ar rekonstruojant miško kelius su žvyro dangą; miško sausinimo sistemų įrengimas ir rekonstrukcija vietovėse, nepriklausančiose „Natura 2000“ tinklui);
3. vietos projekte numatyta veikla ir investicijos, susijusios su:
 - 3.1. magistralinių, krašto, rajoninių, vietinės reikšmės kelių, gatvių (išskyrus Taisyklių 5.1.1 punkte nurodytus atvejus) statyba, tvarkymu;
 - 3.2. alkoholinių gėrimų gamyba;
 - 3.3. tabako gaminių gamyba;
 - 3.4. ginklų ir šaudmenų gamyba;
 - 3.5. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;
 - 3.6. didmenine prekyba, prekybos tinklų plėtra;
 - 3.7. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;
 - 3.8. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;
 - 3.9. nekilnojamojo turto operacijomis;
 - 3.10. teisinės veiklos organizavimu;
 - 3.11. medžiokle ir su ja susijusiomis paslaugomis.
6. Strategijos finansavimo šaltiniai yra šie: Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir Lietuvos valstybės biudžetas.

IV. GALIMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

7. Vietos projektų paraiškas gali teikti savivaldybė, kaimo bendruomenės, asociacijos registruotos Kupiškio rajono savivaldybėje ir jų veiklos vykdymo vieta yra Kupiškio rajono vietos veiklos grupės (toliau – VVG) veiklos teritorija.
8. Pareiškėjas – juridinis asmuo gali teikti vietos projekto paraišką savarankiškai arba kartu su partneriu (-iais).
9. Pareiškėjas:
 - 9.1. tik savivaldybės administracija vienu metu savarankiškai gali įgyvendinti kelis vietos projektus ir būti partneriu kituose vietos projektuose.
10. Vietos projekto paraiškoje turi būti pagrįsta, kodėl įgyvendinant projektą būtinas partnerio (-ių) dalyvavimas, ir nurodytos partnerio (-ių) pasirinkimo priežastys.
11. Partneris gali prisidėti prie vietos projekto Taisyklių 34-35 punktuose nustatytais būdais ir tvarka.
12. Partneris, dalyvaujantis vietos projekto įgyvendinimo veikloje, tuo pačiu metu turi teisę teikti savarankišką paramos paraišką. Partneriu gali būti tik juridinis asmuo (savivaldybė, kaimo bendruomenės, asociacijos, viešosios įstaigos).
13. Pareiškėjui ir partneriui, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, taikomi reikalavimai nurodyti 7 ir 12 punktuose ir šie tinkamumo reikalavimai:

13.1. pareiškėjas yra registruotas Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka. Pareiškėjas yra veikiantis Kupiškio rajono VVG teritorijoje ne mažiau kaip vienerius metus iki paramos paraiškos pateikimo;

13.2. pareiškėjas ir partneris vykdo su mokesčių mokėjimu susijusius įsipareigojimus ir, jei pareiškėjas ir (ar) partneris yra registruotas draudėjas, – su socialinio draudimo įnašų mokėjimu susijusius įsipareigojimus pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus. Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai;

13.3. pareiškėjas tvarko buhalterinę apskaitą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka;

13.4. pareiškėjas užtikrina tinkamą vietos projekto finansavimo šaltinį (taikoma, kai pareiškėjas prie vietos projekto įgyvendinimo numato prisidėti piniginiu įnašu) – skolintas lėšas, paramos lėšas. Skolintos lėšos grindžiamos su paramos paraiška pateikiant dokumentus, kuriais įrodoma paskolos suteikimo galimybė (atitiktis šiam kriterijui gali būti tikslinama paramos paraiškos vertinimo metu). Iki pirmojo mokėjimo prašymo pateikimo, jei projektas ar projekto dalis įgyvendinama skolintomis lėšomis, pareiškėjas turi pateikti paskolos sutartį arba raštu patvirtinti, kad projektą ar atitinkamą projekto dalį įgyvendins nuosavomis lėšomis. Agentūra ir VVG neatsako už kreditoriaus turimų lėšų patikimumą, realumą, prievolių vykdymą Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka bei už kreditoriaus ir paskolos gavėjo įsipareigojimų nevykdymą;

13.5. pareiškėjas ir (arba) partneris įsipareigoja, jei yra draudimo paslaugų galimybių, apdrausti ilgalaikį turtą, kuriam įsigyti ar sukurti bus panaudota parama, ne trumpesniam kaip 5 (penkerių) metų laikotarpiui nuo paramos sutarties pasirašymo: projekto įgyvendinimo laikotarpiui – didžiausiu turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų, o įgyvendinus projektą – likutinei vertei, atsižvelgiant į atitinkamos rūšies turto naudojimo laiką ir taikomas turto nusidėvėjimo normas;

13.6. pareiškėjas ir (arba) partneris įsipareigoja be rašytinio strategijos vykdytojo ir Agentūros sutikimo mažiausiai 5 (penkerius) metus nuo vietos projekto vykdymo sutarties pasirašymo dienos nedaryti esminio projekte numatytos veiklos pakeitimo, kuris:

13.6.1. paveiktų jos pobūdį ir sąlygas arba suteiktų pernelyg didelį pranašumą privačiam ar viešajam juridiniam asmeniui;

13.6.2. įvyktų dėl paramos lėšomis įgyto turto nuosavybės pobūdžio pasikeitimo arba dėl gamybinės veiklos nutraukimo ar perkėlimo į kitą vietą.

14. Tarp pareiškėjo ir partnerio (-ių) turi būti sudaryta (-os) vietos projekto įgyvendinimo bendradarbiavimo sutartis (-ys), kurioje (-iose) numatomos pagrindinės geros bendradarbiavimo praktikos taisyklės (Taisyklių 3 priedas).

V. NETINKAMI PAREIŠKĖJAI IR PARTNERIAI

15. Pareiškėjas ar partneris laikomas netinkamu paramai gauti, jeigu:
- 15.1. neatitinka šių Taisyklių 7, 12 ir 13-14 punktų nuostatų;
 - 15.2. pareiškėjas arba partneris vietos projekto paraiškoje, pridedamuose arba pagal paklausimą pateiktuose dokumentuose pateikė neteisingą informaciją;
 - 15.3. yra priimtas galutinis sprendimas dėl pareiškėjo arba partnerio:
 - 15.3.1. kitos sutarties dėl paramos skyrimo iš ES ir (arba) Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų pažeidimo;
 - 15.3.2. paramos mokėjimo nutraukimo dėl padaryto pažeidimo;
 - 15.3.3. įvykdytos nusikalstamos veikos ar administracinės teisės pažeidimo, susijusio su parama;
 - 15.4. pareiškėjas arba partneris, siekdamas palankaus sprendimo, bandė daryti įtaką strategijos vykdytojui, vietos projekto vertinimą atliekantiems asmenims, vietos projektų atrankos komitetui, sprendimą dėl lėšų vietos projektui įgyvendinti skyrimo priimančiam strategijos vykdytojo valdymo organui vietos projektų vertinimo, atrankos proceso metu arba Agentūrai sprendimo skirti lėšas vietos projektui įgyvendinti tvirtinimo metu;
 - 15.5. pareiškėjas arba partneris dėl subjektyvių priežasčių nevykdo ankstesniajame projekte užsibrėžtų tikslų ir priežiūros rodiklių (tokiu atveju pareiškėjas arba partneris netenka teisės kreiptis paramos pagal Programos investicines priemones ir pagal Programos krypties „LEADER metodo įgyvendinimas“ priemonę „Vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ atrinktas strategijas) iki tol, kol nebus pašalinti veiklos trūkumai;
 - 15.6. pareiškėjui ir (arba) partneriui yra iškelta byla dėl bankroto arba jis yra likviduojamas.
16. Pareiškėjas arba partneris neturi teisės gauti paramos pagal Programą ir strategiją:
- 16.1. vienerius metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.1 ir 15.3.2 punktuose nurodytais atvejais;
 - 16.2. dvejus metus nuo galutinio sprendimo priėmimo šių Taisyklių 15.3.3 punkte nurodytu atveju.

VI. VIETOS PROJEKTO TINKAMUMO REIKALAVIMAI

17. Vietos projektui, teikiamam strategijos vykdytojui, taikomi bent šie tinkamumo reikalavimai:
- 17.1. vietos projektas atitinka strategijos, priemonės ir veiklos srities (kai jos išskiriamos) tikslus (5 punktas);
 - 17.2. vietos projektas nepažeidžia ES horizontaliųjų sričių: darnaus vystymo, lygių galimybių, regioninės plėtros, informacinės visuomenės;
 - 17.3. viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektas, susijęs su investicijomis į nekilnojamąjį turtą, suderintas su tos savivaldybės, kurios teritorijoje numatytas įgyvendinti vietos projektas, strateginiais dokumentais, planais, kaip nustatyta Taisyklių 49.10 punkte;
 - 17.4. pagrįsta, kad bus užtikrintas vietos projekto tęstinumas;

17.5. pagrįsta, kad vietos projektas, be jam įgyvendinti skirtų lėšų, negalėtų būti įgyvendintas tokios pat apimties, per tokį pat laikotarpį ir tokios pat kokybės;

17.6. vietos projekto paraiškoje numatytos tinkamos finansuoti vietos projekto išlaidos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamos iš kitų nacionalinių programų ir ES fondų;

17.7. vietos projekto įgyvendinimo vieta yra kaimo vietovė ar miestas iki 6000 gyventojų, išskyrus savivaldybių centrus ir Taisyklių 17.7.1 nurodytus atvejus:

17.7.1. vietos projektas, susijęs su taisyklių 5.1.2 ir 5.1.3 punktuose nustatyta remiama veikla, įgyvendinamas kaimo vietovėje iki 500 gyventojų;

17.7.2. vietos projektas, pagal kurį numatyta vykdyti Taisyklių 5.1.2–5.1.3 punktuose nurodytą veiklą (vandentvarka), išskyrus tuos atvejus, kai projektas skirtas drenažo sistemoms įrengti, atnaujinti yra suderintas su Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, pateikiant jos išduotą pažymą, kad jis nėra numatytas įgyvendinti ES Sanglaudos fondo lėšomis;

17.7.3. Kai vietos projekto vykdytojas numato įrengti ir (arba) atnaujinti bendro naudojimo vandentvarkos sistemų vamzdynus (drenažo rinktuvų, sausintuvų, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinius gyventojų (privačioje) žemėje, jis pateikia savininkų sutikimą;

17.7.4. jeigu planuojama investuoti į valstybinį nekilnojamąjį turtą – statinius, kurie valdomi valstybinio turto valdytojo, pateikti valstybinio turto valdytojo sutikimą įgyvendinti vietos projektą, o dokumentus, įrodančius valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą, pareiškėjas turi pateikti iki (arba) su pirmuoju mokėjimo prašymu;

17.7.5. kai vietos projekte numatyta Taisyklių 5.1.2 punkte nurodyta veikla (vandentvarka), o vietos projekto įgyvendinimo vieta yra patikėjimo ar panaudos teise valdomoje valstybės nuosavybe esančioje žemėje, (išlyga taikoma žemės sklypams, kurie pagal Lietuvos Respublikos Žemės įstatymo 40 str. 2 dalį neformuojami), pareiškėjas pateikia valstybinio nekilnojamojo turto valdytojo sutikimą drenažo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti, geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti, vandens gerinimo, geležies šalinimo sistemoms įrengti ir (arba) atnaujinti. Kai pareiškėjas numato rekonstruoti valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, jis pateikia savivaldybės administracijos pažymą, patvirtinančią šių statinių valdymo faktą. Bendrojo naudojimo vandentvarkos sistemų vamzdynų (drenažo rinktuvų, sausintuvų, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinių įrengimas ar atnaujinimas gyventojų žemėje gali būti atliekamas jiems sutikus. Gyventojų sutikimas turi būti pateiktas kartu su paraiška;

17.8. vietos projekto įgyvendinimo vieta gali apimti kelias kaimo vietoves;

17.9. vietos projektas yra viešojo pobūdžio (ne pelno), teikia visuomeninę naudą, tenkina viešuosius poreikius. Viešojo pobūdžio vietos projektu laikomas toks vietos projektas, iš kurio vietos projekto vykdytojas nesiekia gauti pelno, arba gaunamas pelnas investuojamas į vietos projekto veiklos plėtrą, tęstinumą, o tiesioginiai naudos gavėjai yra kaimo vietovėje veikiantys ir (arba) gyvenantys asmenys (pelno siekiantys vietos projektai neremiami);

17.10. nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, pareiškėjo ir (arba) partnerio juridinio asmens, jei vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu valdomas teisėtais pagrindais šia tvarka:

17.11. nekilnojamasis turtas priklauso pareiškėjui ir (arba) partneriui nuosavybės teise arba yra pareiškėjo ir (arba) partnerio valdomas kitais teisėtais pagrindais Taisyklių 17.11.1.-17.11.2. punktuose nustatyta tvarka;

17.11.1. jeigu planuojama investuoti į ne nuosavybės teise, o kitais teisėtais pagrindais valdomą juridinio asmens nekilnojamąjį turtą, pareiškėjas ir (arba) partneris su nekilnojamojo turto savininku turi būti sudaręs valdymo teisėtumo pagrindimo sutartį, registruotą Nekilnojamojo turto registre, kurios galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis, kaip 5 (penkeri metai) jei vietos projektus teikia kaimo bendruomenės ir savivaldybės, arba 10 (dešimt metų), jeigu vietos projektus teikia kiti juridiniai asmenys (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o juridinis asmuo sutinka, kad būtų atliekami su nekilnojamoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai;

17.11.2. jeigu planuojama investuoti į valstybei nuosavybės teise priklausančią nekilnojamąjį turtą – žemę, pareiškėjas su paraiška turi pateikti valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti pareiškėjui įgyvendinti projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti pareiškėjui įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto Tuo atveju, jeigu dokumente, kurio pagrindu pareiškėjas ir (arba) partneris naudojasi žemės sklypu, yra nurodytos naudotojo galimybės, pareiškėjas su paraiška pateikia tik šį dokumentą.

17.12. vietos projektas nesusijęs su šiomis veiklos sritimis:

17.12.1. alkoholinių gėrimų gamyba;

17.12.2. tabako gaminių gamyba;

17.12.3. ginklų ir šaudmenų gamyba;

17.12.4. azartinių lošimų ir lažybų organizavimu;

17.12.5. didmenine ir mažmenine prekyba;

17.12.6. finansiniu tarpininkavimu, pagalbine finansinio tarpininkavimo veikla;

17.12.7. draudimo ir pensijų lėšų kaupimo veikla;

17.12.8. nekilnojamojo turto operacijomis;

17.12.9. teisinės veiklos organizavimu;

17.12.10. medžioklės, gaudymo spąstais, medžioklės patirties sklaida ir su tuo susijusiomis paslaugomis;

18. Vietos projekto vykdytojas įsipareigoja, jog visos investicijos atitinka, atitiks ES darbo saugos reikalavimus, kaip nurodyta techniniame reglamente „Mašinų sauga“, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601; 2007, Nr. 129-5249), ir Elektrotechninių gaminių saugos techniniame reglamente, patvirtintame Lietuvos Respublikos ūkio ministro ir Lietuvos standartizacijos departamento direktoriaus 1999 m. spalio 19 d. įsakymu Nr. 351/61 (Žin., 1999, Nr. 90-2663; 2001, Nr. 54-1932).

19. Vietos projekto paraiškoje prašoma paramos suma turi atitikti Taisyklių 34 ir 35 punktuose nustatytos didžiausios ir mažiausios galimos paramos sumos, vienam vietos projektui įgyvendinti, reikalavimus.

20. vietos projekto įgyvendinimo trukmė negali viršyti 30 mėnesių. Vietos projektai turi būti įgyvendinti iki 2015 metų birželio 15 d.

VII. TINKAMOS IR NETINKAMOS FINANSUOTI IŠLAIDOS IR JŲ NUSTATYMO TVARKA

21. Vietos projekto paraiškoje gali būti numatytos visos išlaidos, kurios yra tiesiogiai susijusios su vietos projekto įgyvendinimu, tačiau vietos projektui įgyvendinti gali būti finansuojamos tik tinkamos vietos projektui finansuoti išlaidos ir ne daugiau, nei leidžia lėšų vietos projektams įgyvendinti dydžio nustatymo tvarka, apibrėžta Taisyklių 28-33 punktuose.

22. Tinkamomis vietos projektui finansuoti išlaidomis pripažįstamos išlaidos:

22.1. būtinos vietos projektui įgyvendinti, realiai suplanuotos įvertinus vidutinės rinkos kainas ir atsižvelgiant į numatytus pasiekti vietos projekto rezultatus, pagrįstos vietos projekto paraiškoje ir numatytos vietos projekto vykdymo sutartyje;

22.2. patirtos įgyvendinant vietos projektą, bet ne anksčiau kaip sprendimo skirti paramą įgyvendinti vietos projektą priėmimo datą (išskyrus šių taisyklių 22.3. punkte nustatytas išlaidas);

22.3. bendrosios išlaidos, patirtos ne anksčiau kaip prieš dvejus metus iki paramos paraiškos pateikimo datos. Tačiau jei parama vietos projektui neskiriama arba išlaidos patirtos nesilaikant VPS administravimo taisyklėse numatytų pirkimo procedurų, išlaidos nefinansuojamos;

22.4. faktiškai patirtos, užregistruotos vietos projekto vykdytojo apskaitoje ir pagrįstos išlaidų pagrindimo ir apmokėjimo įrodymo dokumentų originalais arba oficialiai patvirtintomis kopijomis;

22.5. patirtos prekėms, paslaugoms, darbams pirkti vadovaujantis VPS administravimo taisyklių nurodyta pirkimo tvarka ir Bendrųjų taisyklių XIII skyriaus nuostatomis;

22.6. patirtos naujoms, nenaudotoms LR ir ES teisės aktų nustatytus reikalavimus atitinkančioms prekėms įsigyti;

23. Tinkamomis finansuoti vietos projektų, teikiamų strategijos vykdytojui pagal priemones, išlaidomis gali būti pripažįstamos šias išlaidų kategorijas atitinkančios išlaidos:

23.1. darbų ir paslaugų, tiesiogiai susijusių su konkrečių vietos projekte numatyta veiklų įgyvendinimu ir investicijomis, pirkimo.

23.2. naujų statybinių ir kitų medžiagų įsigijimo išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

23.3. naujos įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų, baldų, kitos įrangos, kompiuterinės įrangos ir program, kitos elektroninės, skaitmeninės technikos įsigijimo išlaidos;

23.4. kitų prekių, tiesiogiai susijusių su projekto įgyvendinimu, įsigijimo išlaidos;

23.5. įrangos, įrenginių, technikos, mechanizmų nuomos išlaidos, jei statyba, rekonstrukcija ar remontas atliekamas ūkio būdu;

23.6. daugiamečių augalų įsigijimo išlaidos;

23.7. bendrosios išlaidos kaip apibrėžta VPS administravimo taisyklėse). Finansuojama bendrųjų išlaidų dalis gali sudaryti ne daugiau kaip 15 (penkiolika) proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Ne daugiau kaip 10 (dešimt) proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų gali būti skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimo ir (arba) vietos projekto įgyvendinimo.

23.8. informavimo ir viešinimo priemonių, nurodytų VPS administravimo taisyklėse, susijusių su įgyvendinamu projektu, pirkimo išlaidos.

24. Pareiškėjas rengdamas vietos projekto sąmatą, išlaidas, atitinkančias vietos projektų tinkamų finansuoti išlaidų kategorijas, privalo aiškiai išvardyti pagal išlaidų kategorijas, o ne pateikti bendra suma.

25. Netinkamos finansuoti vietos projektų išlaidos yra:

25.1. vietos projekto išlaidos nesusijusios su projektu ir remiama veikla, neatitinkančios šių Taisyklių 21–24 ir 26-27 punktų nuostatų, Bendrųjų taisyklių pareiškėjams, vietos projekto vykdymo sutarties nuostatų;

25.2. trumpalaikis turtas, įgytas vietos projekto vykdytojo vietos projekto įgyvendinimo metu vietos projektui įgyvendinti skirtomis lėšomis, kurio vertė yra mažesnė nei vietos projekto vykdytojo numatyta mažiausia ilgalaikio turto vertė. Trumpalaikio turto apibrėžtis pateikiama Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymo (Žin., 2001, Nr. 110-3992) 13 straipsnio 4 dalyje. Vietos projekto vykdytojas, siekdamas, kad trumpalaikis turtas būtų pripažįstamas tinkamomis finansuoti išlaidomis, jį turi panaudoti vietos projekto įgyvendinimo metu;

25.3. išlaidos ar jų dalys, patirtos perant prekes, darbus ar paslaugas ir nesilaikant VPS administravimo taisyklėse numatytos pirkimų tvarkos;

25.4. bendrųjų išlaidų dalis, viršijanti 15 proc. tinkamų finansuoti projekto išlaidų; bendrųjų išlaidų dalis, skirta konsultuotis dėl vietos projekto parengimi ir (arba) įgyvendinimo, viršijanti 10 proc. tinkamų finansuoti projektų išlaidų;

25.5. gyvūnai, vienmečiai augalai.

25.6. žemės pirkimo ir (arba) nuomos ir (arba) kito nekilnojamojo turto pirkimo ir (arba) nuomos išlaidos;

25.7. banko mokesčiai už sąskaitos atidarymą ir tvarkymą, banko operacijų išlaidos;

25.8. turto draudimo išlaidos;

25.9. naujo statinio, statinio rekonstrukcijos ar statinio remonto darbai, kai statyba atliekama ūkio būdu.

26. PVM, kurį vietos projekto vykdytojas (išskyrus vietos projektų vykdytojus, nurodytus šių Taisyklių 27 punkte) pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą (Žin., 2002, Nr. 35-1271) turi ar galėtų turėti galimybę įtraukti į PVM atskaitą (net jei tokio PVM vietos projekto vykdytojas į atskaitą neįtraukė), yra netinkamas finansuoti paramos lėšomis.

27. Kai vietos projekto vykdytojas yra valstybės arba savivaldybės institucija ar įstaiga, arba kitas viešasis juridinis asmuo, vykdamas valstybės ar savivaldybių veiklą, kaip ji apibrėžta Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymo 2 straipsnio 38 dalyje, PVM yra netinkamas finansuoti paramos lėšomis. Tokiu atveju PVM nuo apmokestinamosios prekių ir (ar) paslaugų, už kurias mokama iš EŽŪFKP ir bendrojo finansavimo lėšų, vertės, kurio vietos projekto vykdytojas pagal Lietuvos Respublikos pridėtinės vertės mokesčio įstatymą neturi ar negalėtų turėti galimybės įtraukti į PVM atskaitą, yra mokamas iš šiam tikslui skirtų Ministerijos bendrųjų valstybės biudžeto asignavimų.

VIII. LĖŠŲ VIETOS PROJEKTAMS ĮGYVENDINTI DYDŽIO NUSTATYMO TVARKA

28. Kvietimui teikti vietos projektų paraiškas, pagal I prioriteto „Kaimo gyvenviečių viešosios infrastruktūros plėtra ir konkurencingumo stiprinimas“ 1 priemonės „Kaimų atnaujinimas ir plėtra“ veiklos sritį „*Inžinerinių komunikacijų ir viešosios infrastruktūros gerinimas*“ skiriama 506 789 (penki šimtai šeši tūkstančiai septyni šimtai aštuoniasdešimt devyni litai) Lt Lt lėšų.

29. Didžiausia lėšų vietos projektui pagal Priemonę negali viršyti 115 000 Lt (vieno šimto penkiolikos tūkstančių litų). Į šią sumą neįskaičiuojamas PVM, kuris finansuojamas pagal šių Taisyklių 26 punktą.

30. Vietos projekto vertė (neįskaitant PVM) negali būti mažesnė nei 25 000 Lt (dvidešimt penki tūkstančiai litų).

31. Finansuojama iki:

31.1. 90 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projektų išlaidų, jeigu vietos projektas teikiamas pareiškėjo savarankiškai arba su partneriu (-iais) – juridiniu (-iais) asmeniu (-imis);

32. Tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, kurių nepadengia lėšos vietos projektui įgyvendinti, dalį vietos projekto vykdytojas ir (arba) partneris privalo finansuoti:

32.1. piniginiu įnašu ir (arba) įnašu natūra (nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu), kai vietos projektas yra nesiekiantis pelno (IX skyrius).

33. Jei vietos projekto vykdytojas naudojasi kredito įstaigų išduotais kreditais vietos projektui, kuriam prašoma paramos, ir vietos projekto vykdytojui teikiama valstybės pagalba, kompensuojant dalį kredito įstaigai sumokėtų palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio, didžiausia bendra paramos lėšų, teikiamų pagal šias Taisykles ir valstybės pagalbos lėšų suma, paramos lyginamoji dalis, vietos projektui bei jo tinkamomis finansuoti pripažintos išlaidos, negali viršyti šiose Taisyklėse nustatytų dydžių. Tokiu atveju tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos šių Taisyklių reikalavimus atitinkančios išlaidos, patirtos po prašymo kompensuoti dalį palūkanų ir (arba) dalį garantinio užmokesčio pateikimo dienos.

IX. ĮNAŠAS NATŪRA IR JO PRIPAŽINIMAS TINKAMU INDĖLIU VIETOS PROJEKTUI ĮGYVENDINTI

34. Pareiškėjas ir (arba) partneris, kai vietos projektas įgyvendinamas kartu su partneriu, įgyvendindamas arba prisidėdamas prie viešojo pobūdžio (ne pelno) projekto įgyvendinimo, gali prisidėti įnašu natūra.

35. Galimos įnašo natūra rūšys:

35.1. pareiškėjo įnašu natūra gali būti savanoriškas darbas ir (arba) nekilnojamasis turtas;

35.2. partnerio įnašo natūra gali būti savanoriškas darbas ir (arba) nekilnojamasis turtas.

36. Įnašas natūra laikomas tinkamu nuosavu indėliu, kai tai yra:

36.1. nemokamas savanoriškas darbas, kurio vertė nustatyta atsižvelgiant į išdirbtą laiką ir valandinę atlygio vertę ir kuris atliktas vietos projekto įgyvendinimo laikotarpiu laikantis šių Taisyklių 42–45 punktuose nustatytų procedūrų. Nemokamas savanoriškas darbas reiškia, kad fizinis asmuo tam tikrą valandų skaičių skiria darbui, susijusiam su vietos projekto įgyvendinimu, ir tam sugaištas laikas yra prilyginamas tam tikrai piniginei vertei. Nemokamo savanoriško darbo valandinio atlygio vidutinė vertė per mėnesį negali viršyti vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčių dydžio (paskutinio ketvirčio iki paraiškos pateikimo datos vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis pagal duomenis, pateikiamus Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės interneto svetainėje www.stat.gov.lt/lt);

36.2. nekilnojamasis turtas, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, teisėtai pagrindais valdomas pareiškėjo ir (arba) partnerio (-ių), (išlyga taikoma tik valstybinei žemei, t. y. tuo atveju, kai vietos projektas yra numatytas įgyvendinti valstybinėje žemėje, pareiškėjas ir (arba) vietos projekto partneris turi pateikti valstybinės žemės valdymo teisėtumo įrodymo dokumentų kopijas). Kai projekto veiklos planuojamos vykdyti valstybės nuosavybės teise valdomosiose teritorijose, turi būti pateikti dokumentai, įrodantys, kad suteikta projekto reikmėms žemė yra valstybinė ir nėra priskirta turtui, į kurį bus atkuriamos nuosavybės teisės.

37. Įnašas natūra gali sudaryti iki 10 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Jeigu nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės duomenimis (nemokamo savanoriško darbo atveju) arba VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro ar nepriklausomo eksperto, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvados duomenimis (nekilnojamojo turto atveju) (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų; skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos) įnašas natūra sudaro daugiau kaip 10 proc. tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų, įnašu natūra (kaip tinkamu nuosavu indėliu) pripažįstama (įskaitoma) 10 proc. visų tinkamų finansuoti vietos projekto išlaidų. Įnašo natūra nekilnojamoju turtu vertė nustatoma vietos projekto paraiškos vertinimo metu.

38. Likus ne mažiau kaip 5 (penkioms) darbo dienoms iki nemokamų savanoriškų darbų atlikimo pradžios (išskyrus darbus, susijusius su intelektine veikla), vietos projekto vykdytojas privalo raštu

informuoti strategijos vykdytoją apie tai, kokie darbai ir kada bus atliekami (nurodyti konkrečią dieną, valandą, kurioje vietoje, kas juos atliks). Tuo atveju, jeigu nemokamas savanoriškas darbas yra susijęs su intelektine veikla, vietos projekto vykdytojas pateikia informaciją strategijos vykdytojui apie darbų, susijusių su intelektine veikla, pobūdį, įvardija, kas šiuos darbus atliks ir koks bus šių darbų produktas. Strategijos vykdytojas atlieka nemokamų savanoriškų darbų atlikimo vietoje patikrą (netaikoma darbams, susijusiems su intelektine veikla ir darbams, kurių strategijos vykdytojas negali patikrinti 100 (vienu šimtu) proc., bet gali gauti garantijų, kad darbai buvo tikrai atlikti).

39. Vietos projekto vykdytojas informaciją apie atliktą nemokamą savanorišką darbą turi fiksuoti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje (pavyzdinė nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelės forma pateikiama šių [Taisyklių 4 priedas](#)).

40. Vietos projekto vykdytojas nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę turi išsiųsti arba įteikti strategijos vykdytojui. Strategijos vykdytojas, gavęs nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, turi nemokamą savanorišką darbą įvertinti ir priimti vieną iš šių Taisyklių 41 punkte nurodytų sprendimų dėl nemokamo savanoriško darbo pripažinimo tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu ir raštu informuoti apie savo sprendimą vietos projekto vykdytoją ir Agentūrą.

41. Įvertinęs vietos projekto vykdytojo pateiktą nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelę, strategijos vykdytojas gali priimti vieną iš šių sprendimų:

41.1. pripažinti nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytą vertę litais tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu;

41.2. paprašyti vietos projekto vykdytojo pateikti papildomą informaciją per nustatytą terminą ir (arba) atlikti vietos projekto patikrą vietoje;

41.3. atmesti, išdėstydamas atmetimo motyvus. Strategijos vykdytojas gali nemokamo savanoriško darbo laiko apskaitos lentelėje nurodytos vertės litais nepripažinti tinkamu vietos projekto vykdytojo nuosavu indėliu tik tuo atveju, jeigu vietos projekto vykdytojas nesilaiko nustatytų reikalavimų nemokamam savanoriškam darbui. Strategijos vykdytojas per 10 (dešimt) darbo dienų nuo tokio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoja vietos projekto vykdytoją, nuroydamas tokio sprendimo motyvus.

42. Agentūra vietos projekto vykdytojui negali išmokėti galutinės lėšų vietos projektui įgyvendinti sumos tol, kol strategijos vykdytojas nepriima sprendimo dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Strategijos vykdytojas, patikrinęs nemokamų savanoriškų darbų atlikimo faktą ir įsitikinęs, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, parengia dvi pažymas dėl vietos projekto vykdytojo įnašo natūra pripažinimo tinkamu nuosavu indėliu. Pažymos originalą saugo strategijos vykdytojas, o kopiją saugo vietos projekto vykdytojas (vietos projekto vykdytojas pažymą, kad savanoriškas darbas atliktas taip, kaip numatyta vietos projekte, pateikia kartu su mokėjimo prašymu (6 priedas). Tinkamas finansuoti vietos projekto išlaidas Agentūra vietos projekto vykdytojui apmoka taip, kad, baigus įgyvendinti vietos projektą, vietos projekto vykdytojo įnašui natūra prilyginamos išlaidos nebūtų kompensuotos iš lėšų projektui įgyvendinti.

X. VIETOS PROJEKTO PIRMUMO KRITERIJAI

43. Vietos projektų paraiškų pirmumo vertinimas atliekamas vadovaujantis Bendrųjų taisyklių nuostatomis. Prioritetiškumo vertinimas gali būti neatliekamas tuo atveju, jei bendra pareiškėjų prašomos paramos sumayra mažesnė arba lygi kvietimui teikti vietos projektų paraiškas planuojamai skirti paramos sumai.

44. Vietos projektų pirmumo kriterijai yra šie:

44.1. projektas apima nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių, pripažintų saugomomis, tvarkybą;

44.2. pareiškėjas – kaimo bendruomenė;

44.3. prašoma paramos tradicinių amatų centrui kurti;

44.4. pareiškėjas – savivaldybės administracija;

44.5. įgyvendintų projektų rezultatai pagerina gyvenimo sąlygas didesnei gyventojų daliai,

44.6. pagrįsta paramos poreikio analizė, turinti liekamąją vertę arba įgyvendinto projekto rezultatai sudaro galimybę tolimesnei ar kitai veiklai;

44.7. pareiškėjas nėra gavęs ES investicinės paramos pagal priemonę „Kaimų atnaujinimas ir plėtra“ LEADER metodu.

XI. VIETOS PROJEKTO PARAIŠKOS PILDYMAS, PRIDEDAMI DOKUMENTAI IR TEIKIMAS

45. Vietos projekto paraiškos formos pateikiamos šių Taisyklių 1 priede.

46. Vietos projektų paraiškų formos skelbiamos strategijos vykdytojo internetinėje svetainėje www.kvvg.lt. Vietos projekto paraiškos formą, įrašytą į CD, taip pat galima gauti adresu: Gedimino g. 34, 40130 Kupiškis.

47. Vietos projektų paraiškų pildymas, priėmimas ir registravimas atliekamas Bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka.

48. Kartu su užpildyta vietos projekto paraiška pareiškėjui privalomi pateikti dokumentai nurodyti vietos projekto paraiškos XII skyriuje „Pateikiami dokumentai“ (šių taisyklių 1 priedas) (turi būti pateikiamas originalas arba Bendrosiose taisyklėse nustatyta tvarka patvirtintos kopijos):

48.1. pareiškėjo, kai pareiškėjas yra juridinis asmuo, ir partnerio, registravimo pažymėjimą;

48.2. pareiškėjo ir partnerio, steigimo dokumentus, t. y. įstatus (netaikoma savivaldybių administracijoms ir vietos projekto partneriui – valstybinio nekilnojamojo turto valdytojui); jeigu pareiškėjas ar partneris neturi įstatų, turi būti pateikiamas steigimo sandoris arba bendrieji nuostatai, arba kiti dokumentai, kuriuos įstatams prilygina Lietuvos Respublikos civilinis kodeksas (Žin., 2000, Nr. 74-2262);

48.3. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio atsiskaitymą su Lietuvos Respublikos valstybės biudžetu (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams). Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

48.4. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pažymą apie pareiškėjo ir partnerio (netaikoma įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ir ūkininkams), atsiskaitymą su valstybės socialinio draudimo fondu. Pažyma turi būti išduota ne anksčiau kaip prieš 15 (penkiolika) darbo dienų iki vietos projekto paraiškos pateikimo strategijos vykdytojui dienos;

48.5. pareiškėjo finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoti juridiniai asmenys teikia ūkinės veiklos pradžios balansą). Šis reikalavimas netaikomas įstaigoms, kurių veikla finansuojama iš valstybės ar savivaldybių biudžeto, ir atskirais atvejais, jeigu Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pareiškėjui yra atidėti mokesčių arba socialinio draudimo įmokų mokėjimo terminai, ūkininkams taip pat ir Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004 m. lapkričio 22 d. įsakymu Nr. 1K-372 (Žin., 2004, Nr. 171-6342; 2010, Nr. 147-7539), 2 punkte numatytais atvejais);

48.6. partnerio finansinės atskaitomybės dokumentus už praėjusius ir ataskaitinius finansinius metus (naujai įregistruoto juridinio asmens ūkinės veiklos pradžios balansą), jei partneris prie projekto įgyvendinimo prisideda piniginiu įnašu ir jei netaikoma išlyga, nustatyta šių Taisyklių 55.6 punkte;

48.7. prekių, darbų ar paslaugų teikėjų komercinius pasiūlymus arba kitus dokumentus, kuriais pagrindžiama numatytų išlaidų vertė. Komercinis pasiūlymas parenkamas pareiškėjo nuožiūra, siekiant nustatyti galimų išlaidų vertę. Pareiškėjas strategijos vykdytojui kartu su vietos projekto paraiška turi pateikti vieną pasirinktą komercinį pasiūlymą. Pareiškėjas, pateikęs vietos projekto paraišką strategijos vykdytojui ar pasirašęs vietos projekto vykdymo sutartį su strategijos vykdytoju, prekių, darbų ar paslaugų pirkimus privalės organizuoti, vadovaudamasis Bendrųjų taisyklių XIII skyriuje nustatyta tvarka;

48.8. pareiškėjo ir partnerio, nekilnojamojo turto, į kurį planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, nuosavybės dokumentus arba kitus nekilnojamojo turto valdymo teisėtumo įrodymo dokumentus, kai nekilnojamasis turtas valdomas ne nuosavybės teise:

48.8.1. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurį planuojama investuoti vietos projekto įgyvendinimo metu, pareiškėjas arba partneris valdo nuosavybės teise, pateikiama VI Registrų centro išduota pažyma,

patvirtinanti nekilnojamojo turto valdymo nuosavybės teise faktą (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos);

48.8.2. jeigu nekilnojamąjį turtą, į kurią planuojama investuoti, pareiškėjas valdo, naudojasi juo nuomos, panaudos ar kitais teisėtais pagrindais, pateikiama: rašytinės nuomos, panaudos ar kitos sutarties juridiniu asmeniu, kurios, galiojimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 5 (penkeri) metai – kaimo bendruomenių ir savivaldybių teikiamų vietos projektų atveju, arba 10 (dešimt) metų – kitų juridinių asmenų teikiamų vietos projektų atveju (pradedama skaičiuoti nuo planuojamos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos) kopija, VĮ Registrų centro išduota pažyma apie nuomos, panaudos ar kitos sutarties registravimą Nekilnojamojo turto registre ir juridinio asmens, kuriam nekilnojamasis turtas priklauso nuosavybės teise, sutikimas, kad būtų atliekami su nekilnojamuoju turtu susiję ir vietos projekte numatyti darbai, jeigu teisėto valdymo sutartyje nėra nustatytų disponavimo turtu sąlygų;

48.8.3. jeigu pareiškėjas arba partneris, viešasis juridinis asmuo, nekilnojamąjį turtą – valstybinę žemę, į kurią planuojama investuoti, – valdo patikėjimo teise, ši teisė jam turi būti suteikta ne trumpesniam nei 5 (penkerių) metų laikotarpiui (pradedama skaičiuoti nuo numatomos vietos projekto įgyvendinimo pabaigos), o patikėjimo teise valdomo turto vertė turi būti nustatoma vadovaujantis VĮ Registrų centro Nekilnojamojo turto registro duomenimis arba nepriklausomo turto vertintojo, atlikusio nekilnojamojo turto vertinimą, išvada (nekilnojamojo turto vertės nustatymo duomenys turi būti ne senesni kaip vienerių metų (skaičiuojama nuo paraiškos pateikimo dienos);

48.8.4. jeigu pareiškėjas, viešasis juridinis asmuo, planuoja investuoti į:

48.8.4.1. valstybinį nekilnojamąjį turtą – statinius: valstybinio turto patikėtinio sutikimą įgyvendinti vietos projektą, investuoti į valstybinį nekilnojamąjį turtą, o dokumentus įrodančius valstybinio nekilnojamojo turto valdymo teisėtumą pareiškėjas turi pateikti iki (arba) su pirmuoju mokėjimo prašymu;

48.8.4.2. valstybinį nekilnojamąjį turtą – žemę: – valstybinės žemės patikėtinio sprendimą leisti įgyvendinti vietos projektą, pažymą apie valstybinės žemės priskyrimą neprivatizuotinai žemei, planinę medžiagą, kurioje būtų pažymėta projekto įgyvendinimo teritorija, ir dokumentą, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu. Dokumentas, kurio pagrindu pareiškėjas naudojasi valstybinės žemės sklypu, gali būti nepateikiamas tik tuo atveju, jeigu įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto valstybiniame žemės sklype. Valstybinės žemės patikėtinio sprendimas leisti įgyvendinti vietos projektą pateikiamas tuo atveju, kai įgyvendinant vietos projektą nenumatyta sukurti nekilnojamojo daikto. Tuo atveju, jeigu dokumente, kurio pagrindu pareiškėjas ir (arba) partneris naudojasi žemės sklypu, yra numatytos naudotojo teisės, pareiškėjas su paraiška pateikia tik šį dokumentą;

48.8.5. dokumentus, kuriais įrodoma, kad įranga, į kurią planuojama investuoti įgyvendinant vietos projektą, priklauso pareiškėjui nuosavybės teise;

48.8.6. kai numatoma rekonstruoti valstybei nuosavybės teise priklausančius melioracijos statinius, pateikiama savivaldybės administracijos pažyma, patvirtinanti šių statinių teisėto valdymo faktą;

48.8.7. kai numatoma įrengti ir (arba) atnaujinti bendro naudojimo vandentvarkos sistemų vamzdynus (drenažo rinktuvų, sausuntuvų, vandentiekio, nuotekų) ir jų priklausinius gyventojų (privačioje) žemėje, pateikiami privačių žemės sklypų, kuriuose numatomi vykdyti darbai, savininkų sutikimai;

48.8.8. dokumentus, kuriais patvirtinamos pareiškėjo ir (arba) partnerio galimybės apmokėti vietos projekto dalį (pavyzdžiui, banko sąskaitos išrašą, paskolos sutartį, garantinį banko raštą, savivaldybės raštą dėl vietos projekto finansavimo iš dalies, partnerio garantinį raštą, kuriame patvirtinama, kad partneris prisidės prie vietos projekto pinigėmis lėšomis kt.) (netaikoma, kai pareiškėjas ir (arba) partneris prie vietos projekto įgyvendinimo planuoja prisidėti tik įnašu natūra – nemokamu savanorišku darbu ir (arba) nekilnojamuoju turtu, nepažeidžiant šių Taisyklių nuostatų);

48.8.9. bendradarbiavimo sutartį, kai vietos projekto paraiška teikiama kartu su partneriu;

48.8.10. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos Regiono aplinkos apsaugos departamento išduotą pažymą apie numatomo įgyvendinti vietos projekto, susijusio su statyba ir (arba) infrastruktūros įrengimu, atitiktį aplinkosaugos reikalavimams (taikoma vietos projektams, susijusiems su statyba ir (arba) infrastruktūros įrengimu, kai planuojamai ūkinei veiklai reikia vykdyti poveikio aplinkai vertinimo procedūras, numatytas Lietuvos Respublikos planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatyme (Žin., 1996, Nr. 82-1965; 2005, Nr. 84-3105) arba vietos projektas parengtas pagal Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. 50-1675), reikalavimus;

48.8.11. jeigu vietos projekte numatyt statybos (naujo statinio statyba, statinio rekonstravimas, statinio remontas ar statinio nugriovimas) ir arba infrastruktūros projekto įgyvendinimo vietoje kūrimo darbai, pateikiami šie dokumentai:

- Parengtas statinio statybos, rekonstravimo ar kapitalinio remonto techninis projektas (statinio projekto, bendroji, sklypo sutvarkymo (sklypo plano), architektūros, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalys) ir išduotas statybą leidžiantis dokumentas (*tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d. – statinio techninis projektas (statinio projekto bendroji, architektūros, technologijos, statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo ir sklypo plano dalys), parengtas vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.07:2002 „Statinio projektavimo sąlygų sąvadas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 30 d. įsakymu Nr. 215 (Žin., 2002, Nr. [54-2153](#)), nuostatomis, ir statybos leidimas*), Agentūrai pateikiami kartu su paramos paraiška, arba, negavus statybą leidžiančio dokumento iki paramos paraiškos pateikimo, vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu.

- Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas *kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje*, kartu su paramos paraiška arba vėliausiai su pirmuoju mokėjimo prašymu pareiškėjas turi pateikti Lietuvos Respublikos statybos įstatyme (Žin., 1996, Nr. [32-788](#); 2001, Nr. [101-3597](#)) ir susijusiuose Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatyta tvarka atsakingų institucijų suderintą supaprastintą statybos ar rekonstravimo projektą arba kapitalinio remonto aprašą (tuo atveju, jei nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statybos kultūros paveldo objekto ar saugomoje teritorijoje dokumentai pradėti rengti iki 2010 m. spalio 1 d., turi būti pateiktas supaprastintas statinio projektas).
- Jei projekte numatyta nesudėtingų (tarp jų – laikinų) statinių statyba, rekonstravimas ar kapitalinis remontas nebus vykdomi kultūros paveldo objekto ar saugojamoje teritorijoje, kartu su paramos paraiška pareiškėjas turi pateikti kitus bendruosius projektinius dokumentus.
- Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis, parengta vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.05:2004 „Statinio projekto aplinkos apsaugos dalis“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 24 d. įsakymu Nr. 701 (Žin., 2004, Nr. [50-1675](#)), nuostatomis, į statinio techninį projektą įtraukiama tik tuo atveju, jei tai yra privaloma vadovaujantis Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“ ir kitų Lietuvos Respublikos teisės aktų nuostatomis.

48.8.12. jei nėra galimybės šių Taisyklių 48.8.11. punkte nurodytų dokumentų pateikti kartu su paramos paraiška, paramos paraiškos pateikimo momentu turi būti pateiktas projektinis pasiūlymas (brėžinys, aiškinamasis raštas) su statybos išlaidų vertės skaičiavimu (tuo atveju, jei statinio projektas pradėtas rengti iki 2010 m. spalio 1 d., pateikiamas statinio projektavimo sąlygų sąvadas, statinio brėžinys, aiškinamasis raštas ir sprendinių pagrindimo skaičiavimai). Jei pareiškėjas šių Taisyklių 48.8.11. punkte išvardytus dokumentus teikia su paramos paraiška, šiame taisyklių punkte išvardytų dokumentų atskirai pateikti nereikia;

49. jei, nustatant investicijų vertę, nesivadovaujama statinių didžiausiais įkainiais, nurodytais Tinkamų finansuoti išlaidų pagal Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės didžiausiųjų įkainių nustatymo metodikoje, statinių techniniuose projektuose numatytoms investicijoms pagrįsti turi būti pateikta statybos skaičiuojamosios kainos nustatymo dalis (projektinės sąmatos), kuri turi būti patvirtinta atestuoto tai veiklos sričiai statinio projekto dalies vadovo parašu;

49.10. savivaldybės administracijos raštą, kuriame nurodyta, kad savivaldybė, kurios teritorijoje numatoma įgyvendinti vietos projektą, nenumato atlikti vietos projekte numatytų investicijų iš kitų ES fondų ar nacionalinio biudžeto lėšų į objektą, į kurį planuoja investuoti vietos projekto vykdytojas

(taikoma viešojo pobūdžio (ne pelno) vietos projektams, kuriuose numatomos investicijos į nekilnojamąjį turtą ir kurie teikiami be partnerio savivaldybės);

49.11. savivaldybės tarybos sprendimą dėl pritarimo projektui, kai savivaldybė teikia paraišką savarankiškai arba kaip partneris ir/arba, kai numatoma investuoti į savivaldybei nuosavybės teise priklausantį turtą;

49.12. Vietos bendruomenės visuotinio narių susirinkimo protokolą;

50. Regiono plėtros tarybos išduotą dokumentą, patvirtinantį, kad projekte numatytos investicijos nebuvo, nėra ir nebus finansuojamas Europos regioninės plėtros fondo lėšomis (taikoma, kai pareiškėjas – savivaldybė);

51. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijos raštą, kuriame patvirtinama, kad projektas nebuvo, nėra ir nebus finansuojamas Europos sanglaudos fondo lėšomis (taikoma projektams, susijusiems su geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų įrengimu kaimo vietovėse, kuriose gyvena mažiau kaip 500 gyventojų);

52. Strategijos vykdytojas pareiškėjui gali leisti pateikti kitus papildomus dokumentus, kurie, pareiškėjo manymu, gali būti svarbūs vertinant vietos projektą.

53. Vietos projektų paraiškų vertinimas vykdomas vadovaujantis Bendrosiomis taisyklėmis.

XII. INFORMACIJOS TEIKIMAS PAREIŠKĖJAMS

54. Pareiškėjai gali raštu ir žodžiu pateikti strategijos vykdytojui klausimus dėl dalyvavimo įgyvendinant strategiją tvarkos ir sąlygų; dėl lėšų strategiją atitinkantiems vietos projektams įgyvendinti skyrimo sąlygų; dėl vietos projekto paraiškos, mokėjimo prašymo pildymo; ir pan. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti pareiškėjus šiais klausimais žodžiu telefonu, raštu ir el. Paštu nuo kvietimo teikti vietos projektų paraiškas paskelbimo dienos iki paskutinės vietos projektų paraiškų pagal kiekvieną kvietimą teikti vietos projektų paraiškas pateikimo dienos. Strategijos vykdytojas turi konsultuoti vietos projektų vykdytojus vietos projektų įgyvendinimo klausimais visą vietos projektų įgyvendinimo laikotarpį.

55. Pareiškėjai gali teirautis informacijos ir paaiškinimų šių strategijos vykdytojo paskirtų konsultuojančių asmenų: projektų vadovė Neringa Čemerienė, projektų administratorė Rima Aukštikalnienė, vadybininkė Dina Murnikova, buhalterė Alma Valiušienė;

55.1. telefonu 8 459 53392, (8 656) 50534;

55.2. elektroniniu paštu: neringa.antasava@gmail.com; avaliusiene@gmail.com; murnikovadina5@gmail.com; kupiskis.lag@gmail.com.

55.3. žodžiu adresu: Gedimino g. 27, 40115 Kupiškis.
